



Uppgift 1.

3 p.

- hur och när har Psaltaren kommit till?
- vilken funktion skapades psalmerna ursprungligen för?
- den liturgiska användningen som en ”psalmbok” som inom ortodoxin läses vid varje gudstjänst och som många kyrkopsalmer har sin grund i

5 p.

- en närmare analys: hur psalmerna används, sång, dans
- psalmernas tillkomsthistoria
- hur psalmerna grupperas
- en närmare kommentar till den liturgiska användningen av minst en psalm, i form av exempel (t.ex. Ps. 51, 104, 119)
- psalmerna som bönebok, privat och i samfundet

Uppgift 2.

3 p.

- kontexten beskrivs (2–3 punkter av följande:)
 - de gamla religionernas minskade betydelse
 - de många kulturerna
 - *Pax Romana*
 - goda kommunikationer
 - grekiska språket som förenande faktor
- innehållet i kristendomen beskrivs (2–3 punkter av följande:)
 - kristendomens universella frälsningsbudskap
 - den samhälleliga jämlikheten
 - evangeliets sociala dimension
 - kvinnans ställning
- missionens metodiska sida
 - apostlarnas missionsresor
 - förföljelser och martyrskap (”martyrernas blod – fröet till kyrkan”)

5 p.

- svaret byggs upp som ovan, men tar upp fler aspekter
- tolkningsmässigt tänkande (evangeliet – Kristi efterföljelse – martyrtanken – den kristna identiteten – minoritetens identitet)
- ett bra svar skall vara kopplat till kunskaper i historia

Uppgift 3.

3 p.

den ekumeniska rörelsens uppkomst och uppkomstkontext beskrivs mot en ideologisk bakgrund

- splittringen av och den inbördes konkurrensen inom den västerländska kristenheten
- Jesu missionsbefallning samt andra evangeliska principer ("att de skall bli ett")
- världskrigen, de kristna i konflikt med varandra
- problem på missionsfälten, fastän missionen i princip är gemensam

5 p.

insikt i och tolkning av vidare samband

- allianskristna och samkristna organisationer
- världskrigens betydelse för mötet mellan kyrkorna: fiendebilden och den gemensamma kristna tron, emigranterna
- en analys av den fortgående splittringen bland protestanterna
- ekumenin och dess problem i ett ortodox och katolskt perspektiv
- ämnesöverskridande uppgift, som anknyter till historia och samhällslära

Uppgift 4.

3 p.

de viktigaste effekterna av kriget beskrivs:

- majoriteten av de ortodoxa evakueras
- kyrkor, kloster och egendom som blir kvar på andra sidan gränsen
- spridningen av de ortodoxa bland en majoritet som bekänner sig till en annan religion
- kyrkans återuppbyggnadsprocess

5 p.

- ovannämnda faktorerers inverkan på de ortodoxas identitet
- utvecklingen från "stamkyrka" till folkkyrka
- trycket från den dominerande kulturen, den som bärs upp av dem som bekänner sig till en annan religion, blandäktenskapen
- den etniska processen: förfinskningen av församlingar med rysk bakgrund
- de nya organisationernas roll
- frågan om jurisdiktionen; patriarkatet i Moskva, dess verksamhet och dess politiska bakgrund
- ämnesöverskridande uppgift, där examinandena skall ta vara på kunskaper i historia

Uppgift 5.**3 p.**

- vad händer i döden?
- kroppens och själens öde efter döden
- jordfästningsgudstjänstens uppgift och budskap
- förbön för de döda
- den ortodoxa kyrkan som uppståndelsekyrka

5 p.

insikt i vidare sammanhang av teologisk och psykologisk natur:

- det jordiska livets begränsning, evigheten
- frågan om ett mellantillstånd, livet efter döden som ett sätt att växa
- de dödas och levandes enhet i kyrkan
- panihida, litani och andra förrättningar som sorgearbete

Uppgift 6.**3 p.**

- de flesta av de små bilderna i ikonerna namnges och placeras in i julevangeliet

5 p.

- övergång till ett mer abstrakt innehåll: Gud blir kött, de heliga människornas position, särskilt Jungfru Marias, behandlas; ikonerna placeras in i ett frälsningshistoriskt sammanhang och i kyrkoåret som helhet. En utredning av själva ikonbegreppet höjer värdet på svaret, men är inte nödvändig.

Uppgift 7.**3 p.**

- en kort kommentar till vad trosbekännelsen och en förbindelse att iaktta denna betyder för de ortodoxa
- Gud som alltings skapare
- vad säger skapelseberättelsen om livets uppkomst och om människan?
- Bibeln är inte en lärobok i naturvetenskap

5 p.

- skapelseberättelsens världsbild och problematiken med att tolka den (resonemang)
- diskussion av den vetenskapliga och den andliga världsbilden i ljuset av ett exempel från biologin eller fysiken (mirakel och naturlagar, big bang som skapelsehandling)
- vad avses med trosbekännelsens ”osynliga värld”?
- frågan om kreationismen
- ett bra svar är baserat på kunskaper i biologi

Uppgift 8.**3 p.**

- helig stad för tre monoteistiska religioner: vilka religioner, varför de har Jerusalem som sin heliga stad
- läget i dag

5 p.

- huvuddrag i den historiska utvecklingen
- templet i Jerusalem
- Muhammed i Jerusalem
- de viktigaste heliga platserna (Västra muren, Heliga gravens kyrka, klippmoskén)
- frågan om "det himmelska Jerusalem"

Uppgift +9.**3 p.**

- examinandan inser att allsmäktighet, godhet och tillåtande av det onda när de framträder tillsammans kan bilda ett filosofisk-teologiskt problem, en teodicé. Det är inte nödvändigt att använda begreppet teodicé, men det ger mervärde. Också "lidandets problem" är korrekt.
- examinandan ger någon förklaring som tar stöd i den kristna gudsbilden, t.ex. "det onda kom i världen med synden" är en sådan, men bättre t.ex. "Gud skapade människorna en fri vilja och tillät därmed även valet av det onda"

5 p. och högre poäng

- svaret formar sig till en presentation av ett filosofiskt problem. Den fria viljan (se ovan) anförs som ett försök till lösning. Frågan kan utmynna även i ateism, dvs. eftersom Gud inte skulle tillåta det onda, som ändå finns, så finns det inte någon god Gud.
- att ta in de s.k. icke-valda onda tingen (sjukdomar, naturkatastrofer) i resonemanget ger betydande mervärde. Ett högt poängtal kan även ges för ett svar, där examinandan välgrundat påstår att allt det onda beror på människornas dåliga val.
- ett bra svar kan också vara uppbyggt kring hänvisningar till bibelställen: skapelseberättelsen, Jesu ord om hur sjukdomar inte är självförvållade, Jobs bok osv.
- gränsöverskridande uppgift: för de högsta poängtalen krävs som regel att filosofin på ett eller annat sätt beaktas

Uppgift +10.**3 p.**

- kyrkokonstens olika genrer
- konsten som tolk av teologin (eller någon annan aspekt på kyrkokonstens historia)
- en mer detaljerad framställning av musiken och ikonkonsten

5 p. och högre poäng

- olika stilar och perioder inom kyrkokonsten
- framstående representanter för kyrkokonsten
- konstens anknytning till kyrkoåret
- konsten som förmedlare av kyrkans lära, en närmare analys
- konsten, det heliga, det osynliga